

Netwerkdag LEC BrandweerBRZO - 'LEC on track' focus op risicorelevante bedrijven 8 maart 2018

“Dit is de laatste netwerkdag van het LEC BrandweerBRZO!” Met die woorden trapte dagvoorzitter Henny Sijbring op 8 maart af bij de halfjaarlijkse netwerkdag bij het IFV in Arnhem. Nee, de netwerkdagen verdwijnen niet, maar vanaf nu worden ze onder een andere noemer georganiseerd: ‘Netwerkdag Industriële Veiligheid’. In lijn met de verbreding van het werkveld Brzo naar bedrijfscategorieën onder de Brzo-drempel.

Ook LEC-voorman Erwin de Bruin haakt in een videotoespraak in op deze koerswijziging. “Vanaf nu spreken we over ‘risicorelevante bedrijven’, aldus De Bruin. “De BrandweerBRZO

wereld werkt aan een nieuw netwerkmodel, dat meer inspeelt op de behoeften van de klanten en waarin vergunningverlening een volwaardig onderdeel is.” Wat zijn de actuele ontwikkelingen op het gebied van industriële veiligheid en kiest het LEC met zijn nieuwe koers voor de juiste ontwikkelingsrichting? Is het LEC ‘on track’? Vier korte presentaties over lopende dossiers in het ochtendprogramma.

PPS

Als eerste spreekt lector Transportveiligheid Nils Rosmuller over bovenregionale publiek-private samenwerking voor grootschalige industriële incidentbestrijding. Nederland kent dertien PPS-constructies, met verschillende organisatie- en sturingsmodellen. Zoals de Gezamenlijke Brandweer in Rotterdam-Rijnmond, de havenbrandweer in Moerdijk en de private brandweezorg op Kijfhoek en Chemiepark Delfzijl.

Eerder deden de industriële brandweerorganisaties een poging om tot meer landelijke samenwerking en afstemming te komen via het Platform Industriële Incidentbestrijding (PII), maar dat initiatief zit in de mottenballen. Nu zoeken bedrijfsleven en veiligheidsregio's opnieuw naar mogelijkheden voor intensivering van de samenwerking. Buitenlandse voorbeelden zijn het Belgische Belintra, de TUIS-structuur in Duitsland en de Europese ICE-regeling. Een werkgroep heeft een eerste uitwerking van de behoefte op papier gezet, die in april-mei wordt besproken met de stuurgroep van het LEC. In juni wil de werkgroep een model voor bovenregionale PPS opleveren.

Rol veiligheidsregio's bij advisering Omgevingsvergunning

Karin Eshuis van de VRR geeft een doorkijkje naar de nieuwe Omgevingswet, waarin niet meer wordt gesproken over inrichtingen, maar over milieubelastende activiteiten. Belangrijke winst van de inbreng van het brandweerveld in het ontwikkelingsproces van de wet is, dat het adviesrecht van de veiligheidsregio's wettelijk is vastgelegd in het Omgevingsbesluit, voor zowel Brzo- als BEVI-inrichtingen. Maar de regio's moeten

wel fors aan de bak om hun werkwijze af te stemmen. Er komt een strakke termijn van 8 weken waarbinnen de bedrijfsbrandweeraanwijzing moet worden verleend, nadat de omgevingsvergunning is verleend. "De regio's moeten hun processen zodanig inrichten dat ze die termijn ook kunnen halen. Het zal een forse tijdsdruk leggen op de organisaties. We moeten onze capaciteiten en kwaliteiten langs de maatlat leggen en ervoor zorgen dat het strakke keurslijf waarin we door de Omgevingswet worden gedwongen een 'goed zittend maatpak' wordt."

Besluit personeel veiligheidsregio's

Het derde besproken dossier betreft de komende aanpassing van het Besluit personeel veiligheidsregio's. Een aanpassing waarnaar de veiligheidsregio's verlangend uitzien, omdat de mogelijkheden om eisen te stellen aan de kennis en kunde van bedrijfsbrandweerorganisaties wordt verruimd. Dossierhouder Walter Reurink (VRR) licht de stand van zaken toe. Waar de veiligheidsregio's nu tegen aan lopen, is dat zij bij

aanwijstrajecten voor bedrijfsbrandweer alleen iets mogen vinden van de samenstelling en geoefendheid van bedrijfsbrandweerorganisaties, maar geen eisen kunnen stellen aan opleiding en certificering. Dat gaat in het nieuwe besluit veranderen, verwacht Reurink. Een werkgroep van het ministerie van J&V, het IFV, VNCI en CaBO, de veiligheidsregio's en het LEC BrandweerBRZO, werken samen aan

een voorstel voor aanpassing. Nieuw is dat aan de functies binnen bedrijfsbrandweren kwalificatiedossiers worden gekoppeld, met eisen aan opleidingen en toetsingskaders. Bovendien wordt een categorie 'bedrijfsbrandweer lichte categorie' toegevoegd. Een nadrukkelijke toelichting van Walter na een vraag uit de zaal: 'Bedrijfsbrandweer lichte categorie' is beslist niet hetzelfde als een 'first responder' organisatie. Dat is een eigen keuze van bedrijven zónder bedrijfsbrandweeraanwijzing, die toch meer willen dan een standaard BHV-organisatie.

Spoorwegemplacementen

Dan het landelijk project Spoorwegemplacementen, gestart in 2015. Doel is meer eenduidigheid te krijgen in de beoordeling van de omgevingsveiligheid van spoorwegemplacementen. Nu zijn er grote regionale verschillen in beoordelingsmethodiek, wat leidt tot onduidelijkheid en soms tegenstrijdige voorschriften van betrokken gezagen en uitvoerende organisaties. Frank van Es van Twynstra Gudde vertelt in welke fase het project nu verkeert. ProRail, brancheorganisaties, gemeenten, ministeries en veiligheidsregio's werken in diverse expertgroepen aan een uniform beoordelingsmodel, met daarboven een kernteam op directieniveau en een bestuurlijke tafel. Belangrijkste uitgangspunten voor het landelijk beoordelingsmodel in wording: het moet uniform, robuust, transparant en haalbaar zijn en ook kosteneffectief qua te eisen maatregelen en voorzieningen. De lopende aanpak bestaat uit het categoriseren van emplacementen op omgevingsrisico's en het formuleren van voorstellen voor voorzieningen en maatregelenpakketten om die risico's te beheersen. Een interessant aspect dat het project heeft aangetoond is de grote dempende werking van het ballastbed onder het spoor op de verspreiding van plasbranden. Daardoor zou onder andere de eis aan beschikbare bluswatervoorziening kunnen worden teruggebracht van 360 kuub per uur naar 90 kuub per uur. Op 23 maart bespreekt de bestuurlijke tafel de resultaten van het project tot dusver, waarna de projectgroep met 'fact sheets' het land in trekt om bij gemeenten en veiligheidsregio's tekst en uitleg te geven over het beoogde nieuwe beoordelingsmodel.

'Net-niet Brzo-bedrijven: de Brabantse methode

Het ochtendprogramma wordt besloten met een presentatie van Metha de Heer van Brandweer Midden- en West-Brabant en Ruud van Liempd van Brandweer Brabant-Noord, over de resultaten van het project 'Risicovolle inrichtingen Brabant'. Onder de vlag van dit project richten de regio's zich op de bedrijvencategorie die weliswaar niet onder de Brzo-regelgeving valt, maar toch forse veiligheidsrisico's oplevert. Waarvan akte met een groot aantal branden in deze bedrijvencategorie in de afgelopen jaren, met name in Midden- en West-Brabant. Reden om juist die bedrijven eens onder het vergrootglas te leggen met een risicogerichte benadering. Want ze hebben lang niet allemaal hun zaakjes goed voor elkaar, betuigen Metha de heer en Ruud van Liempd.

Bijzonder in de 'Brabantse methode' is de actieve betrokkenheid van bedrijven, via de methodiek van 'Geen nood bij brand'. Een aanpak die niet is gericht op streng handhaven en straffen, maar op het bevorderen van risicobewustzijn bij de bedrijven en het samen formuleren van oplossingen. Maar werkt die 'zachte aanpak' niet, dan wordt wel degelijk omgeschakeld naar een regulier handhavingstraject. Bij het opstellen van een 'naleefstrategie' met de bedrijven, begeven de regio's zich op een voor hen nieuw werkteerrein, want gedagsbeïnvloeding is niet hun core business. Maar de aanpak werpt zijn vruchten af: overheid en bedrijven krijgen meer vertrouwen in elkaar en een deel van de bedrijven blijkt zeer bereid tot medewerking. Maar er is ook een lastige categorie, die in meer of mindere mate 'onder de maat' presteert. Op die 17 geselecteerde lastige gevallen, richt de pilotfase zich voorlopig. Via experimenteren met een gedifferentieerde aanpak willen de twee regio's de risicovolle bedrijven stuk voor stuk bekijken. De aankomende nieuwe PGS-13 voor bedrijven met ammoniakopslag wordt gezien als een 'window of opportunity' om ook die categorie via het project collectief aan te spreken.

Workshops

In het middagprogramma verspreiden de deelnemers zich over vier workshops, waarin inhoudelijke thema's worden uitgediept. Gerard Drenthen en Jan Meinster belichten het nieuwe model aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer. Dit modelbeleid ligt nu ter goedkeuring bij de zes regiodirecteuren binnen het netwerk BrandweerBRZO. In de workshop wordt een aantal verbeteringen in de voorschriften toegelicht. Deze voorschriften kenden we eerst als 'Algemene Bepalingen', maar zijn nu 'Modelvoorschriften'. Aan de ene kant betreffen de

verbeteringen en lastenverlichting voor bedrijven, terwijl anderzijds getracht is voorschriften beter handhaafbaar te maken.

Overstromingsrisico's zijn het discussiethema in de workshop geleid door Brian Mo-Ajok. Een interactieve discussie over hoe de effecten van een acute overstromingsdreiging of ander extreem natuurverschijnsel (aardbeving) op

kwetsbare risicovolle industriële objecten kunnen worden beoordeeld en wat het handelingsperspectief is, afgezet tegen de beschikbare tijd. En met welke partners moet worden samengewerkt? Een interessante casus die wordt besproken is die van de Arkema fabriek voor organische peroxiden nabij de Amerikaanse stad Houston, die in 2017 werd getroffen door de effecten van de kletsnatte orkaan Harvey. Een keten van opeenvolgende maatregelen leidde uiteindelijk tot het behoud van de fabriek, toen de kritische koelinstallaties door de overstroming faalden en de naar trucks verplaatste opgeslagen peroxiden in vlammen op gingen.

Leonie Mentink gaat in haar workshop in op het thema 'aandachtsgebieden'. Onder die noemer vraagt de nieuwe Omgevingswet straks van bedrijven, met de veiligheidsregio's als adviseur, om de risico's voor de ruimtelijke omgeving in kaart te brengen voor brand, explosie en toxische emissie. Uitgangspunt bij het berekenen van die risico's is de veiligheid van mensen binnenshuis. Kanttekening: de normen voor de risicobeoordeling van

aandachtsgebieden geldt alleen voor nieuwe bedrijfssituaties, dus bestaande activiteiten kunnen gewoon worden voortgezet. Enige discussie is er over de vraag waarom de norm voor acceptabele risico's soms zoveel lager is als de effectafstand voor bepaalde risico's (bijvoorbeeld chloor of ammoniak). Om het werkbaar en realistisch te houden, is het antwoord. Anders kan er in het overvol bebouwde en geïndustrialiseerde Nederland bijna geen enkele activiteit plaatsvinden.

De vierde workshop handelt over de actualisatie van de werkwijzer bedrijfsbrandweren, later dit jaar. Inleiders Joram Gielbert en Michael de Gunst nemen de deelnemers mee in achtergrond en doel van de aanpassing: actualiseren wat moet, vereenvoudigen waar het kan, verduidelijken waar nodig en verdiepen waar wenselijk. Actualisering is onder andere

nodig met het oog op de aanstaande wijziging van het Besluit personeel veiligheidsregio's, de nieuwe LBR, de handreiking warmtestraling en ontwikkelingen op het gebied van incidentbestrijding gevaarlijke stoffen. Vuistregels en factsheets moeten in het nieuwe aanwijzmodel meer duidelijkheid scheppen over mogelijke scenario's en het afstemmen van de benodigde bedrijfsbrandweerorganisatie daarop.

Bij de afsluiting van de opnieuw zeer leerzame netwerkdag bedankte dagvoorzitter Henny Sijbring alle deelnemers voor hun actieve input. De diverse projectgroepen van het LEC kunnen daarmee weer aan de slag. De volgende editie is op 8 november, dan onder de noemer 'Netwerkdag Industriële Veiligheid'.